

Opdateret beregning: 1.750 dømte kunne være blevet udvist siden 2000

ANALYSE

MARTS 2026

Af forskningsprofessor Lars Højsgaard Andersen
ROCKWOOL Fonden

Denne analyse korrigerer tidligere estimat, efter at lovforslaget bag er blevet nærmere præciseret. Analysen viser, at i gennemsnit ca. 80 personer om året kunne være blevet udvist fra Danmark, hvis reglerne blev ændret som foreslået. Langt hovedparten af dem stammer fra et MENAPT-land.

I sin nytårstale sagde statsminister Mette Frederiksen, at der ikke længere skal tages hensyn til en persons tilknytning til Danmark, når domstolen vurderer, om personen skal udvises af Danmark for ”alvorlig kriminalitet”, som giver mindst ét års ubetinget fængsel.

Med det konkrete lovforslag er det nu præciseret, hvad ”alvorligere kriminalitet” dækker over i denne kontekst. Ud fra hvad der konkret foreslås, konkluderer denne analyse at:

- Op mod 1.750 personer dømt for alvorlig kriminalitet kunne være blevet udvist siden 2000, hvis de foreslåede regler havde været gældende. Det svarer til omkring 80 personer om året i gennemsnit.
- Antallet varierer fra år til år, men i enkelte år ligger det væsentligt højere – f.eks. 106 personer i 2021, som ifølge beregningen kunne være blevet udvist.
- Hovedparten af de potentielle udvisninger vedrører personer med baggrund i MENAPT-lande, hvilket afspejler, hvordan gruppen er repræsenteret blandt dømte for den type alvorlig kriminalitet, der indgår i analysen.
- Omkring 4.300 straffelovsovertrædelser kunne være undgået siden 2000, hvis alle ikke-danske statsborgere dømt til mindst ét års fængsel for alvorlig kriminalitet var

blevet udvist; cirka 60 % begår ny kriminalitet, og hver recidivist dømmes i gennemsnit for omkring fire nye forhold – et niveau, der ligger tæt på recidivmønstret blandt etniske danskere.

Lovforslaget, som formelt hedder ”Forslag til Lov om ændring af udlændingeloven, hjemrejse-loven, straffuldbyrddelsesloven, straffeloven og repatrieringsloven (Skærpelse af regler om udvisning, indførelse af elektronisk kontrol (GPS-fodlænke) og styrkelse af repatrieringsordningen og hjemrejsestøtten)”, opridser definitionen på side 78-80. Her præciseres, at der er tale om grov vold eller særdeles grov vold, kvindelig omskæring, voldtægt eller samleje med mindreårige under 15 år eller overtrædelse af disse bestemmelser ved andet seksuelt forhold end samleje, udbredelse af seksuelt materiale af personer under 18 år, og for overtrædelser, der er omfattet af straffelovens § 81 a (bandekriminalitet) for menneskesmugling eller for narkotikakriminalitet. Dertil alvorlige kriminalitetstyper som drab, tilslutning til fjendtlig væbnet styrke, terror, visse internationale forbrydelser, mordbrand, røveri, menneskehandel, sprængning mv. med fare for liv, kapring af skib, fly mv., ulovlig våbenbesiddelse ifm. bandekriminalitet og grove tilfælde af vanvidskørsel.

Det tidligere estimat var beregnet på baggrund af statsministerens udtalelse om udvisning ved en ubetinget fængselsstraf på mindst ét år siden år 2000, og altså uden de præciseringer, der nu er kommet. Uden de præciseringer drejede det sig ifølge beregningerne om ca. 2.200 personer.

Derfor opdateres udregningen nævnt ovenfor i denne analyse til alene at omfatte de kriminalitetstyper, som lovforslaget fokuserer på. I lovforslaget beskrives imidlertid også, at forslaget omfatter udlændinge, som dømmes for ”anden lignende alvorlig kriminalitet” end de i forslaget opregnede kriminalitetsformer. Dvs. listen ovenfor er ikke nødvendigvis udtømmende. Derfor er også medtaget sager, som må anses for at ligge relativt tæt på de listede. I tillæg til ”udbredelse af seksuelt materiale af personer under 18 år” er således fx også medtaget optagelse af sådant materiale.¹

¹ Kriminaliteten der ligger til grund for en afgørelse er i de danske registerdata registreret med syv eller ni cifre, som er opbygget hierarkisk. Alle overtrædelser af straffeloven starter fx med 1. Herefter følger overordnet type, som fx volds-kriminalitet (starter med 12 (straffelov-vold)) og ejendomsforbrydelser (starter med 13 (straffelov-ejendomsforbrydel-ser), som så igen underdeles hierarkisk (se [TIMES variabel - AFG GER7 - Danmarks Statistik](#)). I analysen her er an-vendt de i lovforslaget oplistede paragraffer i straffeloven, men forkortet til de første fire cifre. Dvs. at samtlige para-graffer der ligger under niveau 4 i en eksplicit inkluderet kriminalitetstype er medtaget. I praksis ligger størstedelen af sagerne dog i de i lovforslaget præciserede kriminalitetstyper.

Tabel A1 viser resultaterne, som altså alene omfatter de i lovforslaget nævnte kriminalitetstyper og hvad der vurderes som ”anden lignende alvorlig kriminalitet”. Resultatet viser, at ud af de 2.200 domme, som bød på mindst ét års ubetinget fængsel i perioden 2000-2021 og som ikke førte til en udvisning, omhandler ca. 1.750 denne type ”alvorligere kriminalitet”. Dette giver i gennemsnit 80 personer om året som altså kunne være blevet udvist, men ikke blev det. I periodens seneste år (2021) er der tale om 106 personer.

Resultaterne i tabel A1 viser i øvrigt også, at det fortsat i al overvejende grad vil være personer med baggrund i MENAPT-lande, der vil blive ramt af lovændringen.

De samme forbehold som i hovedanalysen er i øvrigt gældende i denne opdatering: En person tæller alene med i data første gang i perioden vedkommende idømmes mindst ét års ubetinget fængsel for ”alvorligere kriminalitet”, da vedkommende i tankeeksperimentet her jo så ville være udvist herefter og dermed ikke begå ny kriminalitet i Danmark.

Dertil er der grunde til at tro, at tallene er behæftet med en vis usikkerhed:

Da andre forbehold for en udvisning også er gældende – fx at personen ikke kan udvises til et land, hvor vedkommende vil blive udsat for tortur eller lignende – vil der givetvis være nogle af disse domme på mindst ét år, som alligevel ikke ville føre til udvisning selv uden forbeholdet om tilknytning til Danmark. Tallene må på denne baggrund anses som være højt sat.

Tallene må også anses for at være højt sat ud fra den betragtning, at en ændring af udvisningsreglerne reelt svarer til, at straffen for alvorlig kriminalitet hæves for herboende ikke-danske statsborgere. Det kan således ikke udelukkes, at noget af den kriminalitet, der ligger til grund for de domme, som indgår i denne del af analysen, ikke ville være blevet begået hvis lovændringen var sket tilbage i år 2000.

Omvendt har den seneste strafreform øget strafflængden markant for bl.a. alvorligere volds-kriminalitet. Dette vil forventeligt give flere sådanne domme med en strafflængde på mindst ét år, hvormed der altså i fremtiden kan blive tale om flere domme der kvalificerer sig til udvisning. Omfanget heraf er imidlertid ukendt da strafreformen kan have påvirket mange aspekter af kriminalitetsbilledet samtidig.

Tabel A1. Opdateret antal domme til potentiel udvisning for ”alvorlig kriminalitet”, år 2000-2021.

Ubetingede domme på mindst 12 måneder for overtrædelse af paragraffer nævnt i lovforslag samt anden lignende alvorlig kriminalitet

År	EU/EEA	MENAPT	Andet	I alt
2000	9	30	7	46
2001	9	24	14	47
2002	7	40	27	74
2003	10	50	22	82
2004	6	32	21	59
2005	11	41	20	72
2006	6	35	17	58
2007	9	39	11	59
2008	7	41	16	64
2009	13	77	27	117
2010	12	66	26	104
2011	14	65	21	100
2012	12	61	17	90
2013	5	59	28	92
2014	8	60	24	92
2015	10	51	20	81
2016	6	47	21	74
2017	5	77	19	101
2018	7	50	12	69
2019	6	56	10	72
2020	9	80	21	110
2021	16	67	23	106
I alt	197	1.148	424	1.769

Med det konkrete lovforslag er præmissen for beregningen af hvor mange lovovertrædelser, der kunne være undgået i Danmark, hvis lovforslaget havde været gældende siden år 2000, også ændret. Derfor opdateres denne del af analysen her.

Tabel A2 viser resultatet. I alt var det 1.769 herboende ikke-danske statsborgere, som hen over perioden blev idømt mindst ét års ubetinget fængsel for de relevante lovovertrædelser, men ikke blev udvisningsdømt. 1.060 af disse personer dømmes for en ny overtrædelse af straffeloven, svarende til en recidiv-rate på 60 procent.

Disse ca. 1.000 recidivister dømmes så for i alt knap 4.300 straffelovsovertrædelser hen over perioden. Det svarer til 4 domme hver i gennemsnit.

Igen lyder tallene umiddelbart høje. Men sammenligner man med samme øvelse for etniske danskere, som også er vist i tabel A2, tegner sig faktisk nogenlunde samme billede. Blandt de ca. 8.300 etniske danskere, der blev idømt en ubetinget fængselsstraf på mindst ét år i perioden for de relevante straffelovsovertrædelser, er der en recidivprocent på knap 55 procent og recidivisterne dømmes for godt 4,3 domme hver i gennemsnit.

Tabel A2. Nye domme til herboende ikke-danske statsborgere idømt mindst ét års ubetinget fængsel for de i lovforslaget nævnte kriminalitetstyper og anden lignende alvorlig kriminalitet i perioden 2000-2021 og tilsvarende for etniske danskere.

2000-2021	Ikke-danske stats- borger	Etniske dan- skere
Antal første fængselsstraf af varighed på mindst ét år	1.769	9.563
Dømmes igen (recidivister)	1.060	5.278
Antal domme	4.257	22.074
Antal domme per person	2,41	2,31
Antal domme pr. recidivist	4,02	4,18

Note: Antal domme er målt som antal fældende afgørelser for overtrædelse af straffeloven der ligger efter personens første ubetingede fængselsstraf på mindst ét år for en kriminalitetstype omfattet af lovforslaget i perioden. Alle tal er målt over hele perioden 2000-2021 og personerne i data har således forskellige længder af opfølgningsperiode.